PROGRAMMABEGROTING 2023

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Inhoudsopgave

OVERZICHT METROPOOLREGIO EINDHOVEN **2**

KERNGEGEVENS **3**

LEESWIJZER **4**

ALGEMEEN **5**

PROGRAMMA'S EN THEMA'S **7**

Inleiding 8
Samenwerking en Strategie 9
Economie 12
Mobiliteit 14
Energietransitie 16
Transitie Landelijk gebied 18
Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe) 20
Overhead 22

FINANCIËLE BEGROTING 2023 **23**

Overzicht baten en lasten 24
Toelichting op het overzicht baten en lasten 24
Herkomst en besteding van middelen 28
Inwonerbijdrage 30
Formatie 31

PARAGRAFEN **32**

Weerstandsvermogen en risicomanagement 33
Financiering 36
Bedrijfsvoering 38
Verbonden partijen 39
Grondbeleid 40
Onderhoud kapitaalgoederen 40

OVERZICHT GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN **41**

MEERJARENRAMING 2023-2026 **43**

Programma's 44
Balans 45

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN 2023-2026 **46**

OORSPRONG BEGROTE BATEN **46**

STAAT VAN MATERIELE VASTE ACTIVA **47**

STAAT VAN RESERVES **47**

STAAT VAN VOORZIENINGEN **47**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Overzicht Metropoolregio Eindhoven

Gemeenschappelijke Regeling

Bij besluit van 12 mei 1993 is de Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant goedgekeurd. Deze regeling is gewijzigd op basis van de reacties van de gemeenten en de op 21 december 2004 door de Tweede Kamer aangenomen Wijzigingswet Wgr-plus, die op 1 januari 2006 in werking is getreden.
In 2010 hebben alle 21 aan het SRE deelnemende gemeenten een gelijkluidend besluit genomen over de derde wijziging van de Gemeenschappelijke regeling van het SRE.
Vanaf 25 februari 2015 heeft de bestuurlijke samenwerking in de regio vorm gekregen in de Metropoolregio Eindhoven. Vanaf deze datum is dan ook de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven in werking getreden. Op 15 december 2021 heeft een technische aanpassing op deze regeling plaatsgevonden, welke op 1 januari 2022 van kracht is geworden.

Deelnemende gemeenten	**21**
Algemeen bestuur	**21 leden**
Dagelijks Bestuur	J.A. Jorritsma
	P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
	F.L.J. van der Meijden
	J. Wiggers, directeur
Adviseurs Dagelijks Bestuur	S.P.M.F. Steenbakkers
	F.M. Kuppens
	A.P. d'Haens
	M.M. Kuijken

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Kerngegevens

		Begroting 2023	Begroting 2022
Algemeen			
Inwoners		791.021	784.369
Hectares		146.000	146.000
Financieel	(x € 1.000)		
Balans			
Materiële vaste activa		21.889	22.183
Financiële vaste activa		828	856
Vlottende activa		2.733	2.452
Eigen vermogen		12.327	13.309
Voorzieningen		5.798	6.115
Langlopende schulden		4.273	4.475
Vlottende passiva		3.052	1.591
Lasten			
Personele lasten		4.230.820	4.108.590
Programmalasten		11.282.613	10.525.093
Totaal lasten		**15.513.433**	**14.633.683**
Totaal baten		**15.513.434**	**14.633.683**
Formatie (in fte's)			
Metropoolregio Eindhoven		20,3	20,3
RHCe		21,9	25,5
Totaal		**42,2**	**45,8**
Gemeentelijke bijdragen	(per inwoner x € 1)		
Metropoolregio Eindhoven			
Bijdrage Regionale opgaven		3,964	3,910
Bijdrage Brainport Development		2,587	2,552
Bijdrage Stimuleringsfonds		3,554	3,554
Regionaal Historisch Centrum		4,210	4,153
Totaal		**14,315**	**14,169**
Indexering inwonerbijdrage Kadernota		2,23%	1,77%

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Leeswijzer

Hierbij treft u de Programmabegroting 2023 aan van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven. Het betreft de eerste begroting in de bestuursperiode 2023-2026.

In deze begroting zijn 3 programma's onderscheiden:

1. Metropoolregio Eindhoven, bestaande uit de thema's:

   - Samenwerking en strategie, incl. Landgoed Gulbergen
   - Economie, inclusief Investeringsfondsen en bijdrage Brainport Development
   - Mobiliteit, inclusief GGA
   - Energietransitie
   - Transitie Landelijk gebied

2. Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)

3. Programma Overhead, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen:

   - Metropoolregio Eindhoven
   - Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)

De programmabegroting 2023 bestaat uit een overzicht van de programma's, de financiële begroting en (voorgeschreven) paragrafen. In deze paragrafen worden een aantal aspecten van de financiële huishouding toegelicht, zoals weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering. Tevens wordt informatie gegeven over de verbonden partijen en grondbeleid.

Deze primaire begroting 2023 wordt aangeboden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten voor het geven van een zienswijze hierop. De bestuurlijke behandeling van deze begroting is voorzien voor de vergadering van de Algemeen Bestuur van woensdag 6 juli 2022.

Deze primaire begroting zal samen met de deelnemende gemeenten in het najaar 2022 verder uitgewerkt worden in een concept-Werkprogramma 2023.

Algemeen

Begroting 2023

De Begroting 2023 ziet er samengevat als volgt uit:

Programma *(bedragen x € 1.000)*	Begroting 2023				
	Personele kosten	Programma kosten	Totaal lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven					
- Samenwerking en strategie	311	250	560	3.136	2.575
- Landgoed Gulbergen	127	500	627	0	-627
- Economie	248	52	300	0	-300
- Stimuleringsfonds	185	2.811	2.996	3.039	43
- Bijdrage Brainport Development	0	4.810	4.810	4.810	0
- Mobiliteit, incl. GGA	286	84	369	52	-318
- Energietransitie	298	617	915	0	-915
- Transitie Landelijk gebied	373	52	425	0	-425
RHCe	1.409	907	2.316	3.278	962
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0
Overhead					
- Metropoolregio Eindhoven	566	570	1.135	0	-1.135
- RHCe	428	602	1.031	6	-1.024
Heffing VPB	0	6	6	0	-6
Bedrag onvoorzien	0	22	22	0	-22
Geraamd saldo van baten en lasten	**4.231**	**11.283**	**15.513**	**14.321**	**-1.192**
Mutaties reserves					
Bestemmingsreserve Gulbergen	0	0	0	627	627
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	0	0	565	565
Geraamd resultaat	**4.231**	**11.283**	**15.513**	**15.513**	**0**
Bijdrage per inwoner Metropoolregio Eindhoven					
- Regionale opgaven					3,964
- Brainport Development					2,587
- Stimuleringsfonds					3,554
- RHCe					4,210
					14,315

Indexering gemeentelijke inwonerbijdrage

Lonen en prijzen stijgen ieder jaar, er is sprake van inflatie. Goederen en diensten worden duurder, de kosten van personeel stijgen door bijvoorbeeld een nieuwe CAO en hogere (pensioen)premies. Om dezelfde werkzaamheden op hetzelfde niveau te kunnen blijven uitvoeren, dienen inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht te blijven. Voor de Metropoolregio Eindhoven betekent dit dat de inwonerbijdragen voor Regionale opgaven, Brainport Development en het RHCe jaarlijks

worden geïndexeerd conform een vastgestelde systematiek. Deze (financiële) uitgangspunten worden in de vorm van de kadernota aan het Algemeen Bestuur voorgelegd en in juni 2021 geactualiseerd. Voor het begrotingsjaar 2023 heeft het Algemeen Bestuur op 15 december 2021 de indexering vastgesteld op 2,23%.
De inwonerbijdrage voor het Stimuleringsfonds wordt niet geïndexeerd, de mutatie in het aantal inwoners ten opzichte van de begroting 2022 wordt wel verrekend.

Aantal inwoners

Het aantal inwoners in de regio Zuidoost Brabant waarmee in deze Begroting 2023 rekening wordt gehouden, is bepaald op 791.021. Dit op basis van de aantallen per 1 januari 2022 zoals gepubliceerd door het CBS. Ten opzichte van de begroting 2022 is er sprake van een stijging met ruim 6.600 inwoners

Verloop inwonerbijdrage 2019-2023

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de inwonerbijdrage over de laatste 5 jaren:

Jaar	Inwonerbijdrage Metropoolregio Eindhoven	Inwonerbijdrage RHCe *
2019	9,912	3,939
2020	10,005	4,034
2021	9,916	4,101
2022	10,017	4,153
2023	10,105	4,210

* het bedrag per inwoner RHCe is een gemiddeld bedrag per inwoner op totaalniveau om inzicht te geven in het meerjarig verloop. De werkelijke bijdrage per gemeente wordt bepaald op basis van het aantal in gebruik zinde m1 en TB in combinatie met het aantal inwoners.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

PROGRAMMA'S EN THEMA'S

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

100535-2409\-7

Inleiding

Het begrotingsjaar 2023 is de start van ons nieuwe samenwerkingsakkoord. Dat maakt deze begroting ook bijzonder. Gedurende het begrotingsjaar 2022 maken we samen onze nieuwe regionale agenda, het nieuwe Samenwerkingsakkoord 2022-2026. We beginnen echter niet vanaf 0, we behouden het goede en bouwen daarop verder de actualiteit en nieuwe ontwikkelingen vragen daar ook om.

We staan aan de vooravond van een van de grootste uitdagingen van de afgelopen 30 jaar: invulling geven aan de duurzame schaalsprong Brainport in balans met een gezonde leefomgeving. Niet alleen de groei van ASML zoals we die lezen in de kranten, maar de brede economie in de hele regio laat sterke groeicijfers zien. Om maar een ander voorbeeld te noemen, Ebusco uit Deurne. De werkgelegenheid groeit daarmee steeds harder. Dat betekent een nog sneller stijgende behoefte aan meer woningen, voorzieningen, energie en grotere druk op het mobiliteitsnetwerk. En deze schaalsprong is ook gekoppeld aan het landelijk gebied met opgaven rondom stikstof, klimaat, natuur en de transformatie van de landbouw. We willen niet alleen de slimste hightech-regio zijn, maar ook de mooiste en de groenste. We streven naar een hoogwaardig leefklimaat in onze hele regio. Stedelijk en landelijk gebied zijn daarin een samenhangend geheel. Dat betekent naast de inhoudelijke opgaven ook een doorontwikkeling in de wijze waarop we in de regio met elkaar samen werken.

Landgoed Gulbergen
Vanuit strategische overwegingen heeft de Metropoolregio Eindhoven eind 2020 de erfpacht met Attero beëindigd. Hierdoor is de Metropoolregio Eindhoven weer volledig eigenaar van het Landgoed en is het mogelijk dit gebied integraal te gaan ontwikkelen. Samen met de gemeenten Geldrop-Mierlo en Nuenen c.a. zijn kaders en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van het gebied in kaart gebracht en vertaald in een aantal mogelijke ontwikkelrichtingen van het gebied. Via een breed communicatie- en burgerparticipatieproces kan iedereen van deze ontwikkelrichtingen kennis nemen en op- en aanmerkingen maken welke worden meegenomen in de uitwerking van een scenario voor het gebied.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)
Naast de genoemde strategische opgaven is tevens aan de Metropoolregio Eindhoven verbonden het RHCe. Op basis van de Archiefwet houdt het RHCe als uitvoeringsorganisatie toezicht op de archiefzorg door gemeenten en op de overbrenging van gemeentelijke archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats, adviseert het over archiefzorg- en beheer en over informatiebeheer van gemeenten, draagt het zorg voor het beheer en de raadpleegbaarstelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte analoge en digitale archieven en beheert het particuliere archieven uit de regio voor zover dat past bij het aan het RHCe opgedragen cultuurbeheer.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

SAMENWERKING EN STRATEGIE

ORGANISATIE, REGIONALE STRATEGIE EN GULBERGEN

Waarom doen we dit?

Als Metropoolregio Eindhoven werken we aan een gezonde (fysieke) leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers van een unieke regio met een sterk economisch brainportprofiel midden in een groen bekenlandschap. Door samen te werken op de grote maatschappelijke opgaven rondom de kwaliteit van de leefomgeving dragen we bij aan het welzijn en de brede welvaart van onze inwoners.

Dit doen we door onze agenda te ordenen langs de twee ontwikkellijnen uit de Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant. We bestendigen de ontwikkeling van de Brainportregio als economisch kerngebied van Nederland, en versterken de daarbij behorende randvoorwaarden op het woon- en leefklimaat. We kijken als overheden daarbij ook naar de effecten van de economische groei. We leggen daarom nadruk op de balans in de fysieke leefomgeving zowel voor het landelijk als het stedelijk gebied. We streven naar een hogere mate van welzijn voor de inwoners in de regio, brede welvaart.

Welke opgaven hebben we?

1. <u>We gaan voor een regionale ontwikkelstrategie</u>
   Voor de korte termijn is in 2022 door 21 gemeenten, Provincie Noord-Brabant en Brainport een versnellingsagenda opgesteld en zijn taken en rollen verdeeld. Voor de langere termijn is een regionale ontwikkelstrategie gewenst. Deze strategie moet, met behulp van scenario's, antwoord geven op de (extra) groei c.q. ontwikkeling van de regio. We sturen hiermee ook op de versterking van de brede welvaart in de regio en de transitie van het landelijk gebied. We verkennen aan de hand van deze scenario's welke toekomstige opgaven op het collectief van ons als 21 gemeenten afkomen en wat dit vraagt van gemeenten, subregio's en van de regionale samenwerking.

   - Verkennen (nieuwe) opgaven en deze in beeld brengen voor én met de regio.
   - Werken ontwerpgericht en met behulp van scenario's.
   - Organiseren informele ontmoetingen met raadsleden, bestuurders én inhoudelijk betrokken ambtenaren. Deze dragen bij aan het debat vanuit belangen.
   - Agenderen vraagstukken integraal op strategische tafels. Vanuit een verbindende positionering. Binnen én buiten de regio.
   - Organiseren dat vraagstukken op de juiste (schaal-)niveaus én in het juiste netwerk landen/ worden opgepakt.
   - Daarin staan we continu in verbinding met de 21 gemeenten(raden) Brainport, Provincie, waterschappen en de omliggende regio's.

<u>2. We gebruiken brede welvaart als leidend perspectief</u>
   Veel opgaven komen bij elkaar in de regio, vertalen zich daar in ruimteclaims en zijn soms conflicterend met andere ruimteclaims, waaronder die voor natuur, landbouw, water, energie, etc. Het perspectief brede welvaart speelt daarin een belangrijke rol om ervoor te zorgen dat focus op het ene domein niet ten koste mag gaan van een van de andere domeinen. Deze

ontwikkeling past tevens bij het uitlijnen van een lange termijnagenda, die ook samenhang heeft met de doorontwikkeling van bijvoorbeeld de regionale Omgevingsdagen van Zuidoost-Brabant waar, in de vorm van een omgevingsagenda, de twee ontwikkellijnen bij elkaar komen.

- Als eerste stap koppelen we de indicatoren uit de regionale brede welvaartsmonitor aan onze agenda.

3. We werken samen
De inhoudelijke samenwerking van de 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven betreft de 4 thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied.

- Verbinden via de twee complementaire ontwikkellijnen (duurzame schaalsprong Brainport en een nieuwe balans in het landelijk gebied) van de Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant.
- Afstemming en samenwerking op thema's zoals wonen, ruimte, verstedelijking, werklocaties, arbeidsmarkt en klimaat komen samen vanuit de subregionale ontwikkelstrategieën.
- Verbinden op regionaal strategisch niveau door het actief bij elkaar brengen van agenda's en bestuurders op de onderliggende thema's en samenwerkingen

4. We werken aan eigenaarschap, samen!
Op elk niveau werken we met elkaar aan het versterken van eigenaarschap.

- Goed voorbereiden portefeuillehoudersoverleg en elkaar aanspreken op het delen van informatie. Het spreken over belangen op elk niveau komt structureel terug op de agenda.
- Gemeenteraadsleden, samen met de Raadstafel21 en de leden van het Algemeen Bestuur, intensiever betrekken bij de regionale samenwerking en inhoudelijke opgaven. Dat doen we niet alleen door middel van de Metropoolconferenties, maar ook door intensiever met raden in gesprek te gaan, samen met de lokale bestuurders.
- We communiceren via verschillende kanalen via o.a. bijeenkomsten, webinars, nieuwsbrieven, persberichten en bijv. inloopspreekuren.

5. We investeren in kennis
We investeren in kennisontwikkeling en regionale verbinding op bovenlokale en subregionale opgaven voor raadsleden en collegeleden.

- Organiseren van onder andere inhoudelijke masterclasses.

6. We versterken de verbinding bovenregionaal
Als Metropoolregio met 21 ambitieuze gemeenten investeren we actief in het positioneren van onze regio aan de diverse bestuurstafels, zowel provinciaal als landelijk.

- Spelen bewust en pro-actief in op de programma's van Brainport, Provincie, Rijk en Europa.
- Hiermee versterken we onze strategische positie voor de lange termijn.
- Door de verbindingen te leggen, zijn we gezamenlijk beter in staat om ons als gemeenten én als regio bovenregionaal te positioneren. Voorbeelden daarvan zijn de coördinerende rol rondom de regionale Omgevingsdagen, waarin afspraken worden gemaakt tussen regio, waterschappen en Provincie. En maken we gebruik van de mogelijkheden, die de realisatie van onze ambities kunnen versnellen.

- Voorbeelden uit het verleden zijn hiervoor bijvoorbeeld de erkenning van het NOVI-gebied De Peel en de regionale inzet in de Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant. Waarbij inhoud lokaal wordt gevoed, subregionaal wordt opgehaald en regionaal verbonden wordt, zodat we bovenregionaal positie in kunnen nemen en voor onze regio belangrijke strategische opgaven kunnen agenderen.

7. Landgoed Gulbergen
   Op Landgoed Gulbergen lopen twee, min of meer, afzonderlijke trajecten

- *Prenazorg* - milieutechnisch verantwoord beheren van de stortplaats, totdat het moment dat deze kan worden overgedragen aan de Provincie voor eeuwigdurende nazorg. De stortplaats kan worden overgedragen aan de Provincie als het Nazorgplan gereed is. Dan kan de eindinspectie door de Provincie worden ingezet, waarna overdracht kan gaan plaatsvinden.
- *Ontwikkelen van het Landgoed* - tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geleding en duurzame uitstraling, met aandacht voor het hoge ijkpunt van de stortplaats in de regio en passend binnen de Brainport-ambitie van de regio. In 2022 heeft de Metropoolregio een aantal ontwikkelrichtingen gedefinieerd, die breed zijn besproken met de omgeving en de andere belanghebbenden. Naar aanleiding hiervan is er besloten om één scenario in de markt te zetten.
- Voor beide trajecten beheert en wendt de Metropoolregio de Voorziening Gulbergen aan.

Wie zijn hierbij betrokken?

- 21 gemeenten Zuidoost-Brabant
- Provincie Noord-Brabant
- Stichting Brainport en Brainport Development
- Omliggende regionale samenwerkingsverbanden, zoals Regio Noordoost-Brabant
- Verschillende Ministeries zoals EZK, BZK, LNV, IenW, VROM
- Waterschappen Aa en Maas en De Dommel
- Kennisinstituten, zoals Brabantadvies, Brabantkennis en Pon/Telos
- Onderwijsinstellingen zoals Fontys, Universiteiten Eindhoven en Tilburg
- (Sub)regionale samenwerkingsverbanden, zoals GGD, Omgevingsdienst
- Attero

Wat mag dat kosten?

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Saldo
Personele kosten			
- Samenwerking en strategie	293.877	310.545	-16.668
- Gulbergen	121.699	127.495	-5.796
Programmakosten			
- Samenwerking en strategie	244.248	249.695	-5.447
- Gulbergen	500.000	500.000	0
Lasten	**1.159.825**	**1.187.735**	**-27.911**
- Samenwerking en strategie	3.067.126	3.135.523	-68.397
- Gulbergen	70.000	0	70.000
Baten	**3.137.126**	**3.135.523**	**-1.603**
Saldo	**1.977.301**	**1.947.788**	**-29.514**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

ECONOMIE

INCL. STIMULERINGSFONDS EN BIJDRAGE BRAINPORT DEVELOPMENT

Waarom doen we dit?

Het is onze ambitie om het leef-, verblijf- en werkklimaat van onze inwoners, bezoekers en bedrijven te verbeteren vanuit economisch perspectief. Daarbij geldt ons unieke Brainportprofiel als uitgangspunt en de duurzame schaalsprong van de regio als onderlegger. De schaalsprong heeft toegevoegde waarde, mits we vraagstukken op het gebied van onder meer ruimte, mobiliteit, wonen, arbeid en maatschappelijke infrastructuur integraal benaderen. Het doel daarvan is balans bereiken tussen alle factoren, die de regionale brede welvaart bepalen.

Welke opgaven hebben we?

1. Leveren van een collectieve inhoudelijke en financiële bijdrage aan het Brainport programma
   Dit door een afgestemde inbreng van de 21 gemeenten in de Brainport Nationale Actieagenda gericht op vraagstukken, zoals technologie voor maatschappelijke vraagstukken, MKB-start en scale-up ondersteuning en versterking van het brede vestigingsklimaat in de regio gericht op wonen, werken en leven.

   - Agenderen en afstemmen van de doorontwikkeling van de Brainport Actieagenda in het Portefeuillehoudersoverleg economie. Bespreken en vaststellen van de inbreng vanuit 21 gemeenten.
   - Coördineren van de subsidieverstrekking aan Brainport Development op basis van de afspraken over Meerjarenfinanciering 2021-2024. Ophalen gecoördineerde en afgestemde inbreng vanuit de 21 gemeenten voor het jaarplan van de uitvoeringsorganisatie Brainport Development.

2. Investeren in economische ontwikkeling, rechtstreeks via het regionaal Stimuleringsfonds

   - Uitvoeren van het regionaal Stimuleringsfonds.
   - Organiseren 4 tenders per jaar. Verbinden projecten met andere netwerken (Brainport, BOM, KOP/IPK, Innovatiehuis De Peel, Huis van de Brabantse Kempen) om slagingskans te vergroten.
   - Monitoren effectiviteit en het hierop doorontwikkelingen van het fonds.
   - Voeren van de project- en financiële administratie.
   - Inzet van gemeenten als ambassadeurs van het Stimuleringsfonds.

3. Versterken van de basiseconomie
   Met het versterken van onze basiseconomie zetten we als MRE in op de verbreding van de economische basis van onze regio, versterkend aan de regionale Brainport Agenda.

   - Inzetten op projecten, die versnelling aanbrengen in de basiseconomie.
   - Verkennen, verbinden en agenderen van opgaven, die publieke actie op regionale schaal vragen en die de faciliterende bedrijvigheid optimaal ondersteunen om regionale ambities mogelijk te maken (top high tech systeem).
   - In de ontwikkeling van aanpakken/acties inspelen op actuele ontwikkelingen, die vanuit de regio en het thema economie worden aangedragen.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Wie zijn hierbij betrokken?

- 21 gemeenten Zuidoost-Brabant
- Brainport Development
- Partners intermediaire netwerk: KOP, Innovatiehuis de Peel, Huis Brabantse Kempen, VNO-NCW
- Regionale bedrijfsleven, kennisinstellingen overige relevante partijen
- Provincie Noord-Brabant
- Subregio's De Kempen, De Peel, A2-gemeenten en Stedelijk Gebied Eindhoven

Wat mag dat kosten?

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Saldo
Personele kosten			
- Economie	237.472	248.436	-10.964
- Stimuleringsfonds	176.230	184.623	-8.393
- Bijdrage Brainport Development NV	0		0
Programmakosten			
- Economie	50.885	52.020	-1.135
- Stimuleringsfonds	2.787.647	2.811.289	-23.641
- Bijdrage Brainport Development NV	4.705.393	4.810.324	-104.930
Lasten	**7.957.628**	**8.106.691**	**-149.063**
- Economie	0	0	0
- Stimuleringsfonds	3.028.337	3.038.888	10.551
- Bijdrage Brainport Development NV	4.705.393	4.810.324	104.930
Baten	**7.733.730**	**7.849.212**	**115.482**
Saldo	**-223.898**	**-257.479**	**-33.581**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

MOBILITEIT

Waarom doen we dit?

Mobiliteit levert een belangrijke bijdrage aan de brede welvaart van onze inwoners. Het stelt hen in staat om de voor hen belangrijke bestemmingen en activiteiten te bereiken, zoals banen, voorzieningen en sociale contacten en het kan een positieve bijdrage leveren aan hun fysieke en mentale gezondheid, met de fiets nog meer dan met de auto. Mobiliteit kan echter ook de brede welvaart verlagen, bijvoorbeeld door het veroorzaken van verkeersonveiligheid, geluidsoverlast, milieuvervuiling en klimaatverandering.

We investeren daarom in de verschillende mobiliteitsnetwerken, zoals fiets, auto en ov. We verbeteren de netwerken en gebruiken ze slimmer. Daarmee benutten we de kansen voor een aantrekkelijke, veilige en schone en duurzame leefomgeving met minder geluidsoverlast, luchtverontreiniging en ongevallen en minder en duurzaam energiegebruik. Terwijl mobiliteit voor iedereen mogelijk blijft.

Welke opgaven hebben we?

1. Verbinden van Zuidoost-Brabant met andere economische centra (nationaal en internationaal)
   Hiervoor maken we afspraken in het MIRT en de regionale mobiliteitsagenda. In ons toekomstbeeld mobiliteit zorgen we voor de verbinding met de nationale en provinciale mobiliteitsagenda's.

   - Inbrengen van het regionale standpunt en de regionale inzet in de verschillende overleg-/ samenwerkingsgremia.
   - Mee terugnemen en delen van de kennis en informatie uit de overleg- /samenwerkingsgremia naar de regio, zodat het regionale standpunt en de regionale inzet bepaald kunnen worden.

2. Verbeteren bereikbaarheid in de regio, met een slimme inzet van meerdere vervoersmodaliteiten en aandacht voor leefbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid en de koppelkansen met andere thema's

   - Benutten bestuurlijke bijeenkomsten (zoals Omgevingsdag) om afspraken te maken over de opgaven waar we als regio voor staan.
   - Benutten financieringsmogelijkheden (zoals subsidies en de bijdrageregeling) voor het financieren van onze regionale doelstellingen.
   - Verbinden lokale en regionale belangen.

3. Doorontwikkelen van het regionaal mobiliteitssysteem

   - Verbinden van de opgaven voor mobiliteit aan andere regionale opgaven (uitvoering MIRT-onderzoek, regionale mobiliteitsagenda en – programma).
   - Verbeteren van de regionale sturingsinstrumenten. Dit draagt bij aan het adaptief houden van de bereikbaarheidsagenda.
   - Nadere (inhoudelijke) duiding geven aan de regionale opgaven, die voor de samenwerking van belang zijn.
   - Bepalen van de speerpunten en accenten, die voor de regio van belang zijn.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Wie zijn hierbij betrokken?

- 21 gemeenten Zuidoost-Brabant
- Provincie Noord-Brabant, Rijkswaterstaat, Ministerie Infrastructuur en Waterstaat, politie, BrabantStad, onderwijsinstellingen
- Belangenpartijen, zoals ANWB, de fietsersbond, bedrijfsleven
- Netwerkpartners vanuit andere regionale opgaven, zoals Brainport Development

Wat mag dat kosten?

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Saldo
Personele kosten	273.093	285.702	-12.608
Programmakosten			
- Faciliteren regionale samenwerking	50.885	52.020	-1.135
- GGA	31.000	31.691	-691
Lasten	**354.978**	**369.413**	**-14.434**
- Faciliteren regionale	**20.000**	**20.000**	**0**
- GGA	31.000	31.691	691
Baten	**51.000**	**51.691**	**691**
Saldo	**-303.978**	**-317.721**	**-13.743**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

ENERGIETRANSITIE

Waarom doen we dit?

De komende decennia moet de overstap plaatsvinden naar een duurzame energievoorziening. Op basis van de Klimaatwet moet in 2050 de CO_2-uitstoot met 95% gereduceerd zijn en is het streven in 2030 de uitstoot van CO_2 met 49% te verminderen. In het Coalitieakkoord 2021-2025 is dit doel aangescherpt naar tenminste 55% CO2-reductie in 2030.

De energietransitie is een enorme maatschappelijke opgave. Voor oplossingen moet over (gemeente)grenzen heen worden gekeken. De diverse en omvangrijke opgave vraagt in de Metropoolregio Eindhoven om coördinatie en ondersteuning van de samenwerking.

In 2021 hebben de 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven samen met de 2 waterschappen en de Provincie een Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 opgesteld. Elke twee jaar vindt een actualisatie van de RES plaats. In de RES zijn de regionale ambities uitgewerkt voor verduurzaming van de gebouwde omgeving en de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. We zetten volop in op energiebesparing en gaan stap voor stap over op duurzame energie. Met zonnedaken, -velden en windturbines. In de RES staat ook welke bovenlokale warmtebronnen te gebruiken zijn, zodat wijken en bedrijven van het aardgas af kunnen. Ook willen we als regio koploper zijn in nieuwe technologieën en innovaties door gebruik te maken van de innovatiekracht van bedrijven in onze Brainportregio.

Welke opgaven hebben we?

1. <u>Regionale Energiestrategie 2.0</u>

   - Vastleggen regionale afspraken in de RES, waarvan de 2.0 versie in juli 2023 moet worden opgeleverd. Het gaat bijvoorbeeld om afspraken op het gebied van programmeren in relatie tot schaarste op het elektriciteitsnetwerk en het gebruiken van een regionaal afwegingskader voor warmtebronnen. De RES moet landen in het lokale omgevingsbeleid, op basis van een integrale en gebiedsgerichte aanpak.

2. <u>Versnelling in de uitvoering van de energietransitie via verbinding en monitoring</u>

   - In het Samenwerkings- en Uitvoeringsprogramma RES beleidsmatige afspraken omzetten in concrete projecten, samen met de betrokken stakeholders. De uitvoering van de plannen ligt in handen van de 21 gemeenten, al dan niet in subregionaal verband. Deze uitvoering vindt in wisselende coalities plaats, in samenwerking met betrokken maatschappelijke partners.
   - Ter ondersteuning van de uitvoering op regionaal niveau kennis delen, verbindingen leggen en monitoren.

3. Agendering nieuwe thema's en verbinding partijen
   In de afstemming en koppeling met andere opgaven is extra inspanning nodig. Het is belangrijk dat we ook oog hebben voor beperking en verduurzaming van de energievraag uit de andere sectoren: de industrie, landbouw en mobiliteit.

   - Samen met Brainport Development stimuleren van innovatie, via het verbinden van partijen.
   - Op de juiste tafels agenderen van thema's als schaarste op de arbeidsmarkt en energiearmoede. Aansluiting bij de provinciale, landelijke en Europese programma's is hierbij essentieel.

Wie zijn hierbij betrokken?

- 21 gemeenten Zuidoost-Brabant
- Provincie Noord-Brabant, waterschappen
- Netbeheerder Enexis
- Natuur- en milieuorganisaties, ZLTO
- Woningcorporaties, energiecoöperaties, MKB
- JongRES (jongerenorganisatie), kennisinstellingen, andere RES-regio's

Wat mag dat kosten?

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Saldo
Personele kosten	284.967	298.123	-13.157
Programmakosten	50.885	617.020	-566.135
Lasten	**335.852**	**915.143**	**-579.291**
Baten	**0**	**0**	**0**
Saldo	**-335.852**	**-915.143**	**-579.291**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

TRANSITIE LANDELIJK GEBIED

Waarom doen we dit?

Onze ambitie als 21 samenwerkende gemeenten is een landelijk gebied dat leefbaar, toekomstbestendig en economisch vitaal is, zodat het bijdraagt aan het concurrerend vestigingsklimaat van Brainport en mede invulling geeft aan de regionale brede welvaart. We willen niet alleen de slimste hightech-regio zijn, maar ook de mooiste en de groenste. We streven naar een hoogwaardig leefklimaat in onze hele regio. Stedelijk en landelijk gebied zijn daarin een samenhangend geheel.
Doel voor het landelijk gebied is komen tot succesvolle innovatieve verdienmodellen voor economisch duurzame functies en dragers die ook de landschappelijke kwaliteiten versterken. Er moet specifiek aandacht zijn voor het faciliteren van alternatieve economische dragers en de versterking van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van het landelijk gebied in verbinding met de totale regio.
We koersen op een regio waar voedselproductie is afgestemd op de natuurlijke en maatschappelijke draagkracht van de omgeving. In de regio is ruimte voor een mix van functies: agrarische bedrijven, wonen, leisure, energieopwekking, klimaatadaptatie, innovatieve maakindustrie, natuur, zorg- en dienstverlening. We realiseren samen opgaven als emissiereductie en het voedselvraagstuk met innovatieve technieken en de aanwezige kennis en vaardigheden.

Welke opgaven hebben we?

1.Streefbeeld landelijk gebied

- Monitoring uitvoering Regionaal Streefbeeld van ons landelijk gebied en actualisering van het streefbeeld
- Gebiedsgerichte samenwerking zuidoostelijke zandgronden (Novi de Peel en IBP)
  Een gebiedsgerichte agenda en langjarig programma met investeringsagenda NOVI
  Uitvoering van de gezamenlijke opgaven in het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland.
- Versterken en inzetten van het netwerk: vertegenwoordiging en afstemming PlanMER mest, belangenbehartiging in het Bestuurlijk Overleg Transitie Landelijk gebied.

2.Landelijk en Stedelijk gebied

- Verkennen en in regionaal debat brengen van voedselkringloop. Agenderen via een regionaal programma.
- We ondersteunen regionale vertegenwoordigers bij de bovenlokale en bovenregionale gesprekken over o.a. het stikstofbeleid.

3.Versterken economische structuur

- We onderzoeken kansen om de economische vitaliteit van het landelijk gebied te verbeteren en benutten daarvoor de aanwezige structuren zoals Brainport en de subregionale ontwikkelorganisaties
- We formuleren economische potenties waardoor ontwikkelingen op de juiste plek komen.

4.Versterken ruimtelijke en ecologische kwaliteit

- Versnellen van realisatie Nationaal natuurnetwerk Brabant
- Afstemming van de toekomstige agrarische ruimtelijke structuur en de kwaliteit van het landschap met maatregelen op het gebied van duurzame energie.

Wie zijn hierbij betrokken?

- 21 gemeenten Zuidoost-Brabant
- Provincie Noord-Brabant
- Waterschappen De Dommel en Aa en Maas
- ODZOB
- Brainport Development
- Ministeries LNV, BZK en I&W
- Daarnaast partijen in het netwerk waar afstemming mee plaats vindt: GGD, Innovatiehuis De Peel, Huis van de Brabantse Kempen, BMF, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, ZLTO, Brabants Particulier Grondbezit, Collectief Agrarisch Natuurbeheer, Groen Ontwikkelfonds Brabant en Rabobank.

Wat mag dat kosten?

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Saldo
Personele kosten	356.209	372.654	-16.446
Programmakosten	50.885	52.020	-1.135
Lasten	**407.094**	**424.674**	**-17.580**
Baten	**0**	**0**	**0**
Saldo	**-407.094**	**-424.674**	**-17.580**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM EINDHOVEN (RHCe)

Waarom doen we dit?

Gemeenten (en andere openbaar lichamen) dienen te voldoen aan o.a. de Archiefwet 1995. Het gaat om taken die de gemeenten moeten verrichten in het kader van juist informatiebeheer. Het RHCe vervult een deel van die taken voor gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel. Voor een aantal openbaar lichamen op basis van de wet Gemeenschappelijke regelingen in de regio vervult het RHCe vergelijkbare taken.

De Archiefwet 1995 stelt eisen aan de zorg, het beheer, de bewaring en het toezicht van niet-overgebrachte en overgebrachte-archieven. Niet alleen overheidsarchieven, ook particuliere archieven en collecties vallen onder de Archiefwet zodra deze zijn opgenomen in de archiefbewaarplaats. Het doel van de Archiefwet is niet slechts een geordend archief, maar ook borging van de bewaring van regionaal erfgoed en cultuurhistorie. Dit wordt benadrukt door de openbaarheid na overbrenging (behoudens uitzonderingen) en door kosteloze raadpleegmogelijkheden. Daarmee zijn er voorwaarden voor de mogelijkheid de geschiedenis van het werkgebied te reconstrueren en te bestuderen aan de hand van materiaal in de archiefbewaarplaats, ongeacht herkomst en vorm. De missie van het RHCe is: raadpleegbaar stellen van archieven en collecties.

Op basis van de Archiefwet voert het RHCe de volgende taken uit:

- Toezicht op de archiefzorg door gemeenten, en op de overbrenging van gemeentelijke te bewaren archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats;
- Advisering over archiefzorg- en beheer en over informatiebeheer van gemeenten;
- Beheer en raadpleegbaarstelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte analoge en digitale archieven;
- Beheer van particuliere archieven uit de regio voor zover dat past bij het RHCe-acquisitiebeleid. Met particuliere archieven presenteert het RHCe historische gegevens van de regio en zijn er mogelijkheden deze te verbinden met een breed publiek.

Welke opgaven hebben we?

- Archiefbeheer volgens wettelijke normen en regelgeving;
- Raadpleegbaarheid van archiefbescheiden;
- Collectie-opbouw die correspondeert met de regionale identiteit;
- Toetsing bij gemeenten of hun documentaire informatiehuishouding voldoet aan wet- en regelgeving;
- Adviseren van gemeenten;
- Informatie beschikbaar stellen aan publiek

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Wie zijn hierbij betrokken?

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, publiek (waaronder geïnteresseerden in erfgoed, cultuurhistorie en erfgoedbeheer).

Wat mag dat kosten?

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Saldo
Ureninzet RHCe			0
Personele kosten	1.430.630	1.409.150	21.481
Programmakosten	818.630	907.098	-88.468
Lasten	**2.249.261**	**2.316.248**	**-66.987**
Baten	**3.199.982**	**3.278.269**	**78.287**
Saldo	**950.721**	**962.021**	**11.300**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

OVERHEAD

METROPOOLREGIO EINDHOVEN & RHCe

Waarom doen we dit?

Aangaande de bedrijfsprocessen wordt blijvend gewerkt aan:

- Efficiënt en effectief regelen van de bedrijfsvoering;
- Flexibiliteit in de organisatie en de uitvoering;
- Borgen van kwaliteit van dienstverlening aan gemeenten, burgers en instellingen.

Onder overheadkosten wordt verstaan:

- Directe loonkosten van directie en ondersteuning, waaronder control, financiën, P&O, ICT, facilitaire en secretariële / administratieve ondersteuning.
- Indirecte loonkosten, waaronder opleidingsbudget en kosten salarisadministratie.
- Kosten gebouwbeheer, waaronder huisvesting en depotvoorzieningen.
- Kosten automatisering, waaronder beheer en hosting werkplekomgeving en financieel systeem.
- Algemene kosten, waaronder accountantskosten, verzekeringen en belastingen.
- Bureaukosten, waaronder telefoonkosten en kantoorbenodigdheden.

Welke opgaven hebben we?

Om de kosten van overhead inzichtelijk en transparant te hebben worden deze conform de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord op een afzonderlijk programma. Hierbij dient de Notitie Overhead zoals die is opgesteld door de commissie BBV als uitgangspunt
De organisatie Metropoolregio Eindhoven bestaat uit twee diensten, de Metropoolregio Eindhoven en het RHCe. Eerstgenoemde is een kleine netwerkorganisatie met een grote flexibiliteit, het RHCe is een uitvoeringsorganisatie waarbij voortschrijdende automatisering, informatisering en digitalisering een rol speelt. De bedrijfsvoering op beide diensten is efficiënt en in overeenstemming is met de taken en schaal van de dienst. De taken op het gebied van financiën, personeel en organisatie zijn in 2021 voor beide diensten uitgevoerd door de werkorganisatie Metropoolregio Eindhoven, de facilitaire functie en ICT dienstverlening is belegd bij het RHCe.

Wat mag dat kosten?

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Saldo
Personele kosten			
- Metropoolregio Eindhoven	545.753	565.749	-19.996
- RHCe	388.659	428.343	-39.685
Programmakosten			
- Metropoolregio Eindhoven	555.472	569.616	-14.144
- RHCe	654.539	602.176	52.364
Lasten	**2.144.423**	**2.165.884**	**-21.461**
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0
- RHCe	11.844	6.242	-5.602
Baten	**11.844**	**6.242**	**-5.602**
Saldo	**-2.132.579**	**-2.159.641**	**-27.063**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

FINANCIËLE BEGROTING 2023

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

100535-2409\-23

Overzicht baten en lasten

Programma's	Begroting 2022			Begroting 2023			Verschil
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Metropoolregio Eindhoven							
- Samenwerking en strategie	538.125	3.067.126	2.529.001	560.240	3.135.523	2.575.283	46.282
- Gulbergen	621.699	70.000	-551.699	627.495	0	-627.495	-75.796
- Economie	288.357	0	-288.357	300.456	0	-300.456	-12.099
- Stimuleringsfonds	2.963.877	3.028.337	64.460	2.995.911	3.038.888	42.977	-21.483
- Bijdrage Brainport Development	4.705.393	4.705.393	0	4.810.324	4.810.324	0	0
- Mobiliteit, incl. GGA	354.978	51.000	-303.978	369.413	51.691	-317.721	-13.743
- Energietransitie	335.852	0	-335.852	915.143	0	-915.143	-579.291
- Transitie Landelijk gebied	407.094	0	-407.094	424.674	0	-424.674	-17.580
RHCe	2.249.261	3.199.982	950.721	2.316.248	3.278.269	962.021	11.300
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Overhead							
- Metropoolregio Eindhoven	1.101.225	0	-1.101.225	1.135.365	0	-1.135.365	-34.140
- RHCe	1.043.198	11.844	-1.031.354	1.030.519	6.242	-1.024.277	7.076
Heffing VPB	5.000	0	-5.000	5.500	0	-5.500	-500
Bedrag onvoorzien	19.623	0	-19.623	22.146	0	-22.146	-2.523
Geraamd saldo van baten en lasten	**14.633.683**	**14.133.683**	**-500.000**	**15.513.433**	**14.320.938**	**-1.192.496**	**-692.495**
Mutaties reserves							
Bestemmingsreserve Gulbergen	0	500.000	500.000	0	627.495	627.495	127.495
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	0	0	0	565.000	565.000	565.000
Geraamd resultaat	**14.633.683**	**14.633.683**	**0**	**15.513.433**	**15.513.433**	**0**	**0**

Toelichting op het overzicht baten en lasten

Onderstaand wordt een toelichting per programma gegeven op de financiële verschillen tussen de Begroting 2023 en de Begroting 2022.

Samenwerking en strategie

Het thema Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie laat een voordeel zien van bijna € 46.300. Aan de lastenkant stijgen de personele kosten stijgen met ruim € 16.700 (nadeel), voornamelijk als gevolg van CAO-stijgingen in 2021 en 2022 en de gerealiseerde en verwachte stijging van pensioenkosten. Het werkbudget stijgt als gevolg van de indexering met € 5.400 (nadeel). De batenkant laat een voordeel zien van ruim € 68.400 veroorzaakt door de indexering van de inwonerbijdrage regionale opgaven met 2,23%.

Gulbergen laat ten opzichte van de begroting 2022 een nadeel zien van bijna € 75.800. Aan de lastenkant stijgen de personele kosten stijgen met ruim € 5.800 (nadeel), voornamelijk als gevolg van CAO-stijgingen in 2021 en 2022 en de gerealiseerde en verwachte stijging van pensioenkosten. De batenkant laat een nadeel zien van € 70.000. Het betreft hier een vervallen bijdrage uit de niet meer bestaande voorziening Gulbergen. Alle aan het Landgoed toe te rekenen kosten worden gedekt uit de reserve Gulbergen waardoor e.e.a. in de exploitatie budgettair neutraal verloopt.

Economie

Het thema Economie vertoont een nadeel van ruim € 12.000. De personele kosten stijgen met € 11.000 (nadeel) voornamelijk als gevolg van CAO-stijgingen in 2021 en 2022 en de gerealiseerde en verwachte stijging van pensioenkosten. De programmakosten stijgen met ruim € 1.000 (nadeel) als gevolg van de indexering van het werkbudget.

Het Stimuleringsfonds laat ten opzichte van de Begroting 2022 een nadeel zien van bijna € 21.500. De personele kosten stijgen met € 8.400 (nadeel) voornamelijk als gevolg van CAO-stijgingen in 2021 en 2022 en de gerealiseerde en verwachte stijging van pensioenkosten. De programmakosten stijgen met ruim € 23.600 (nadeel). Op basis van de stijging van het aantal inwoners ten opzichte van de Begroting 2022 stijgt de inwonerbijdrage Stimuleringsfonds met ruim € 23.600. Deze bijdrage wordt volledig in de voorziening gestort.
Aan de batenkant wordt een hogere inwonerbijdrage van € 23.600 verantwoord (voordeel). Ter dekking van de kosten van programmamanagement wordt ten opzichte van 2022 een bedrag van ruim € 13.000 minder onttrokken (nadeel).
De bijdrage van € 4,8 miljoen aan Brainport Development NV is in de Begroting 2023 opgenomen conform de meerjarenfinanciering 2021-2024. De inwonerbijdrage en individuele bijdrage van de aandeelhoudergemeenten is met 2,23% geïndexeerd ten opzichte van de bijdrage 2022.

De bijdrage kan als volgt worden gespecificeerd:

- Inwonerbijdrage Metropoolregio € 2.046.608
- Gemeente Eindhoven € 1.679.559
- Gemeente Helmond € 582.414
- Gemeente Veldhoven € 297.761
- Gemeente Best € 203.982

Mobiliteit, incl. GGA

Het thema Mobiliteit incl. GGA laat een nadeel zien van ruim € 13.700. Personele kosten stijgen met ruim € 12.600 (nadeel), voornamelijk als gevolg van CAO-stijgingen in 2021 en 2022 en de gerealiseerde en verwachte stijging van pensioenkosten. De programmalasten stijgen met € 1.100 (nadeel) als gevolg van de indexering van het werkbudget.
De gemeentelijke bijdrage GGA is geïndexeerd met 2,23%. Dit leidt aan zowel de baten als lastenkant tot een kleine stijging. Deze mutatie is echter budgettair neutraal en is niet van invloed op het exploitatiesaldo.

Energietransitie

Het thema Energietransitie laat een nadeel zien van ruim € 579.000 ten opzichte van de Begroting 2022. Personele kosten stijgen met € 13.000 (nadeel), voornamelijk als gevolg van CAO-stijgingen in 2021 en 2022 en de gerealiseerde en verwachte stijging van pensioenkosten. Indexering van het werkbudget leidt tot hogere kosten van € 1.100 (nadeel). Tevens zijn rijksmiddelen t.b.v. de realisatie RES opgenomen van € 565.000 (nadeel). Tegenover deze kosten van € 565.000 staat onder “mutatie reserves” een even grote onttrekking uit de reserve Energietransitie waardoor e.e.a. in de exploitatie budgettair neutraal verloopt.

Transitie Landelijk gebied

Het thema Transitie Landelijk gebied laat een nadeel zien van ruim € 17.500. Personele kosten stijgen met ruim € 16.400, voornamelijk als gevolg van CAO-stijgingen in 2021 en 2022 en de gerealiseerde en verwachte stijging van pensioenkosten. De programmalasten stijgen met € 1.100 als gevolg van de indexering van het werkbudget.

RHCe

Ten opzichte van de begroting 2022 stijgen de kosten binnen het primaire proces per saldo met ruim € 11.000.
De personele kosten zijn ruim € 21.000 lager geraamd dan in de begroting 2022. Volgend op het besluit van Algemeen Bestuur over de koers van het RHCe op 16 december zijn diverse vacatures in 2021 ingevuld. Waar bij het opmaken van de begroting 2022 nog moest worden uitgegaan van een schatting van de personele kosten, is deze door invulling van de functies nu concreet toegerekend. Er is rekening gehouden met (pensioen)premiestijgingen en reeds afgekondigde CAO stijgingen.
De programmakosten stijgen met ruim € 88.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door indexering van de budgetten en de actualisering hiervan op grond van de realisatiecijfers 2021.
De programmabaten stijgen met ruim € 78.000, dit als gevolg van de indexering van de inwonerbijdrage met 2,23% ten opzichte van 2022.

Algemene dekkingsmiddelen

Op het programma algemene dekkingsmiddelen zijn in de primaire begroting 2023 geen lasten en baten geraamd.

Overhead

In de overheadkosten zijn de volgende kostensoorten te onderscheiden:

- Lonen en salarissen indirect personeel
- Studie en opleiding
- Personeel van derden
- Indirecte personeelskosten
- Huisvestingskosten
- Bureaukosten
- Algemene kosten
- Automatiseringskosten

Metropoolregio Eindhoven

De overheadkosten van de dienst Metropoolregio Eindhoven laten ten opzichte van 2022 een stijging zien van bijna € 34.000. De personele kosten stijgen met bijna € 20.000, voornamelijk als gevolg van CAO-stijgingen in 2021 en 2022 en de gerealiseerde en verwachte stijging van pensioenkosten. De programmakosten stijgen met ruim € 14.000 als gevolg van de indexering van de budgetten.

RHCe

De overheadkosten laten per saldo een voordeel zien van € 7.000 ten opzichte van de begroting 2022. De kosten indirect personeel stijgen met ruim € 39.000 als gevolg van invulling van vacatures, (pensioen)premiestijgingen en reeds afgekondigde CAO-stijgingen.
De programmakosten dalen met ruim € 52.000, voornamelijk als gevolg van actualisering n.a.v. de jaarcijfers 2021. De programmaopbrengsten dalen met bijna € 6.000. Bij contracten voor de verhuur van werkplek wordt uitgegaan van het werkelijk gebruik.

Heffing VPB

De activiteiten waarover de Metropoolregio Eindhoven vennootschapsbelasting dient te betalen, zijn ten opzichte van de begroting 2022 niet gewijzigd. Het bedrag is aangepast aan de in het verleden werkelijk betaalde bedragen. Dit leidt in de exploitatie 2023 tot een miniem nadeel van € 500.

Onvoorzien

De posten onvoorzien voor de Metropoolregio Eindhoven en het RHCe bedragen respectievelijk € 15.808 en € 6.338. Dit is ruim € 2.500 hoger dan wat is opgenomen in de Begroting 2022.

Mutatie reserves

Ter dekking van de kosten Energietransitie wordt er een bedrag van € 565.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve Energietransitie. Dit leidt ten opzichte van de begroting tot een voordeel van ditzelfde bedrag.
Ter dekking van de kosten pre-nazorg Gulbergen op het thema Bestuurlijke samenwerking wordt er een bedrag van € 627.495 onttrokken aan de bestemmingsreserve Gulbergen. Dit leidt ten opzichte van de begroting tot een voordeel van € 127.495.

Meerjarenraming

Ten behoeve van een inzicht in de ontwikkeling van de kosten en de gemeentelijke bijdrage is in de bijlage het overzicht Meerjarenraming 2023-2026 opgenomen. In het begrotingsjaar 2023 is rekening gehouden met de geïndexeerde / bijgestelde inwonerbijdragen. In de jaren daarna worden deze lasten en baten op hetzelfde niveau gehouden.
Bij het vaststellen van de uitgangspunten voor toekomstige begrotingen zal door het Algemeen Bestuur worden bepaald of en met welk percentage de lasten en baten geïndexeerd mogen worden.

Herkomst en besteding van middelen

Herkomst middelen Metropoolregio Eindhoven

Van iedere euro die de Metropoolregio Eindhoven uitgeeft, komt de grootste bijdrage (75%) van de deelnemende gemeenten in de vorm van een bijdrage per inwoner. Uit onderstaande grafiek wordt duidelijk waar de baten van de Metropoolregio Eindhoven vandaan komen.

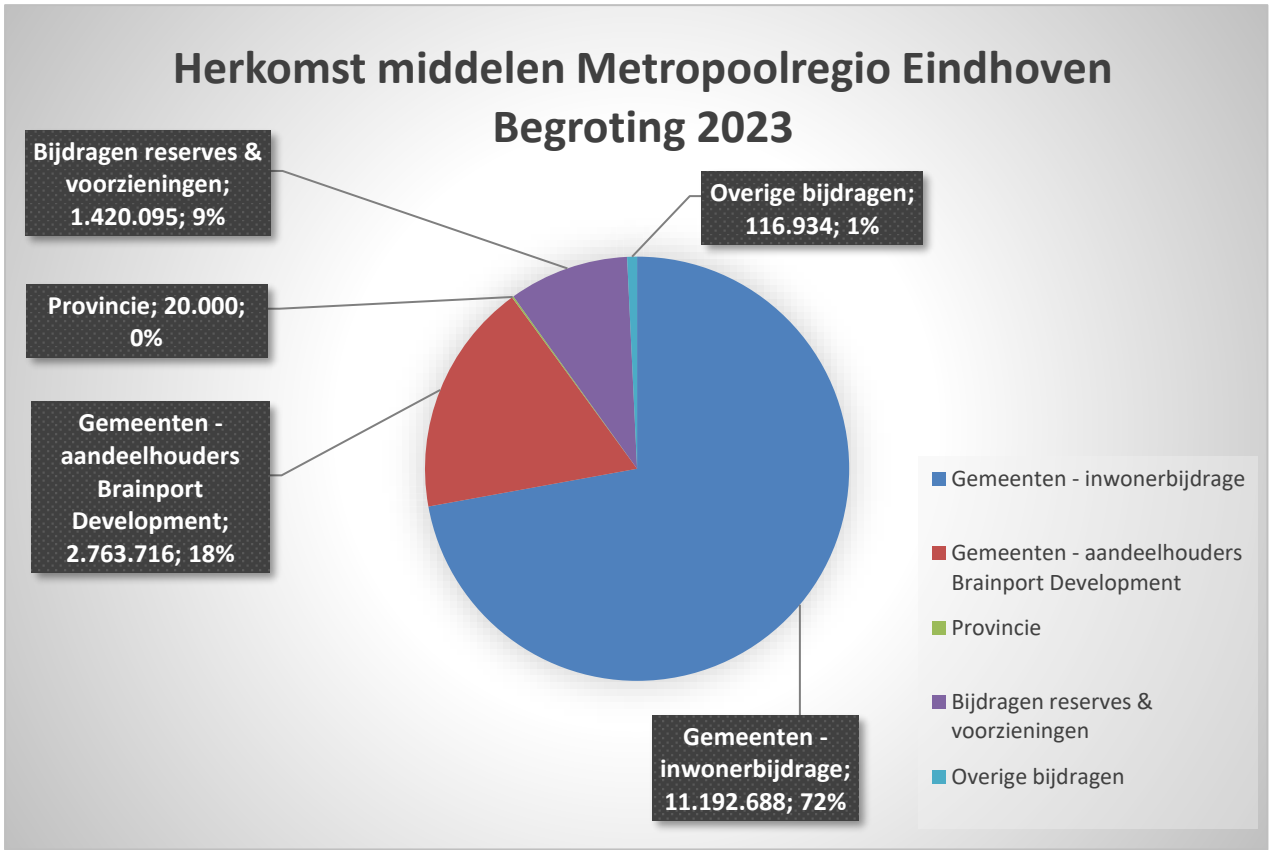

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Besteding middelen Metropoolregio Eindhoven

In onderstaande grafiek wordt de besteding van middelen per (deel)programma weergegeven.

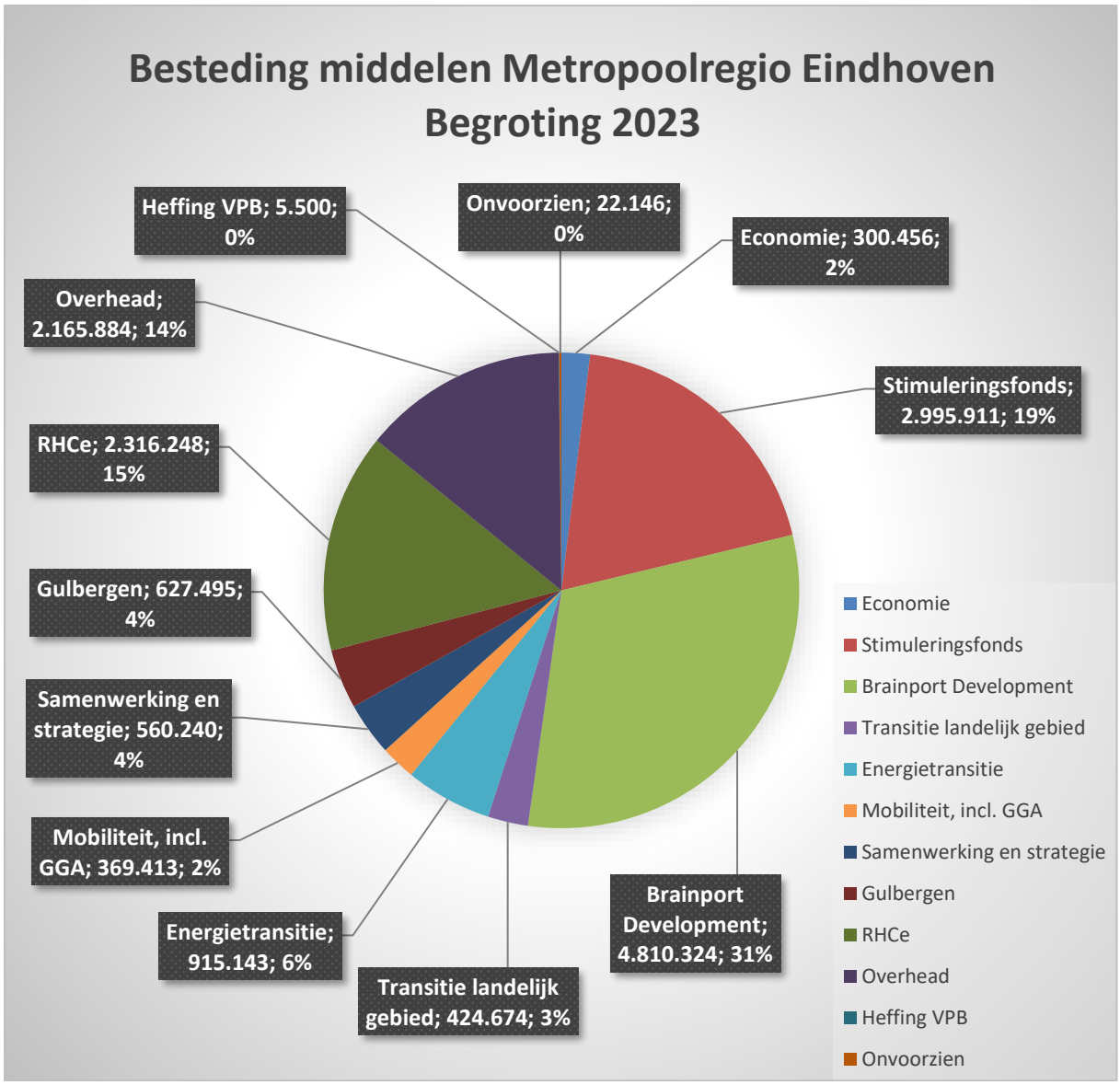

Inwonerbijdrage

Algemeen

De methodiek van indexering van de inwonerbijdrage is vastgelegd in de “Beleidsnotitie Kaders P&C documenten”, opgesteld door de vier gemeenschappelijke regelingen GGD, ODZOB, Veiligheidsregio en Metropoolregio Eindhoven en vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 16 december 2016 en geactualiseerd in juni 2021. Jaarlijks worden de financiële uitgangspunten voor de betreffende begroting in de vorm van de Kadernota voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Op 15 december 2021 heeft het Algemeen Bestuur de Kadernota Begroting 2023 vastgesteld.

Inwonerbijdrage Regionale opgaven

In de Kadernota Begroting 2023 wordt de inwonerbijdrage Regionale opgaven geïndexeerd met 1,77% ten opzichte van de bijdrage 2022. Hiermee is de inwonerbijdrage Regionale opgaven voor het jaar 2023 bepaald op € 3.135.523.

Inwonerbijdrage Brainport Development NV

De basisfinanciering van Brainport Development NV vindt plaats via de Metropoolregio Eindhoven, de hoogte er van is vastgelegd in een meerjarenfinancieringsovereenkomst 2021-2024. De jaarlijkse inwonerbijdrage Brainport Development wordt gedurende de looptijd van deze overeenkomst geïndexeerd met hetzelfde percentage als waar de inwonerbijdrage Regionale opgaven van de Metropoolregio Eindhoven mee wordt geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2023 houdt dit dat de bijdrage 2022 wordt geïndexeerd met 2,23% en daarmee wordt bepaald op € 2.204.608.

Inwonerbijdrage Stimuleringsfonds

De bijdrage per inwoner is conform de uitgangspunten niet geïndexeerd en wordt gehandhaafd op € 3.554 per inwoner, de mutatie in het aantal inwoners van de regio ten opzichte van 2022 is wel verrekend.
Het aantal inwoners stijgt ten opzichte van 2022 met 6.652 naar 791.021, hiermee wordt de inwonerbijdrage 2023 bepaald op € 2.811.289.

Inwonerbijdrage RHCe

De inwonerbijdrage RHCe wordt met 2,23% geïndexeerd ten opzichte van 2022 en bedraagt € 3.199.269. De inwonerbijdrage wordt verdeeld tussen de gemeenten op basis van in gebruik zijnde strekkende meters (fysiek archief), terabytes (digitaal archief) en aantallen inwoners. De in gebruik zijnde meters worden, even als het aantal inwoners, op peildatum 1 januari geactualiseerd.

Dit leidt tot de volgende gemeentelijke inwonerbijdrage 2023:

	Begroting 2023		Begroting 2022	
	totaal	inwoner	totaal	inwoner
Metropoolregio Eindhoven				
- bijdrage Regionale opgaven	3.135.523	3,964	3.067.126	3,910
- bijdrage Brainport Development	2.046.608	2,587	2.001.964	2,552
- bijdrage Stimuleringsfonds	2.811.289	3,554	2.787.647	3,554
	7.993.419	10,105	**7.856.737**	10,017
Regionaal Historisch Centrum	**3.199.269**	4,210	**3.129.482**	4,153
TOTAAL	**11.192.688**	**14,315**	**10.986.219**	**14,169**

Formatie

	Begroting 2023		Begroting 2022	
Formatie	**Aantal fte's**	**Loonkosten (x € 1.000)**	**Aantal fte's**	**Loonkosten (x € 1.000)**
Metropoolregio Eindhoven	20,3	2.393	20,3	2.289
RHCe	21,9	1.837	25,5	1.819
	42,2	**4.231**	**45,8**	**4.109**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

PARAGRAFEN

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Inleiding
In dit hoofdstuk worden een aantal aspecten van de financiële huishouding belicht. Het betreft:

- weerstandsvermogen en risicomanagement
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid
- onderhoud kapitaalgoederen

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

Nota risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven
Het Algemeen Bestuur heeft op 4 juli 2018 de *nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven* vastgesteld. In deze nota is vastgesteld wat de onder risicomanagement wordt verstaan en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's bij deze jaarrekening opnieuw in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. De belangrijkste risico's die op concernniveau worden onderkend zijn:

- Ontoereikend doelvermogen voor overdracht eeuwigdurende nazorg naar provincie van de voormalige stortplaats Gulbergen;
- Risico's in het kader van subsidieverstrekking (o.a. staatssteun);
- Uitbreiding van het takenpakket zonder dat hier dekking tegenover staat.

Vermogenspositie
De concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven (Metropoolregio Eindhoven, Regionaal Historisch Centrum en Gulbergen) realiseert volgens de Begroting 2023 een omzet van € 15,5 miljoen. Deze baten zijn volgens de Notitie Algemene Reserve (vastgesteld Algemeen Bestuur 1 november 2017) bepalend voor de berekening van de hoogte van de Algemene Reserve.

Metropoolregio Eindhoven
De baten die in de Begroting 2023 zijn toe te wijzen aan de Metropoolregio Eindhoven bedragen € 12,2 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 600.000 en € 1.200.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2021 bedraagt € 830.620, vanuit de risicoanalyse zijn risico's benoemd voor een bedrag van € 1 miljoen.

Regionaal Historisch Centrum (RHCe)
De baten die in de Begroting 2023 zijn toe te wijzen aan het RHCe bedragen € 3,3 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 150.000 en € 300.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2021 bedraagt € 249.949, vanuit de risicoanalyse zijn risico's benoemd voor een bedrag van € 300.000.

Landgoed Gulbergen
Het weerstandsvermogen van de Landgoed Gulbergen wordt begrensd door de in de bestemmingsreserve Gulbergen aanwezige middelen. Door de afkoop van de

erfpachtovereenkomst met Attero is beheer en exploitatie van het Landgoed Gulbergen geheel voor rekening en risico van de Metropoolregio Eindhoven. De stand van de reserve per 31-12-2021 bedraagt € 10.983.066

Doelvermogen
Tot op heden is er met de Provincie Noord Brabant geen overeenstemming over de inhoud van het nazorgplan en de financiële vertaling hiervan naar het doelvermogen. Dit houdt in dat de kosten van pre-nazorg eveneens voor rekening blijven komen van de Metropoolregio Eindhoven. Het uitblijven van bestuurlijke overeenstemming kan op termijn leiden tot uitputting van middelen in relatie tot de ontwikkeling van het landgoed.

Fiscale positie
Naar aanleiding van een in 2017 uitgevoerde fiscale nulmeting is het afstemmingsoverleg met de Belastingdienst inzake de BTW-positie Landgoed Gulbergen nog niet afgerond. Gevolg hiervan is dat de in 2018 door de Belastingdienst oplegde naheffing over het jaar 2013 nog niet is afgewikkeld. Metropoolregio Eindhoven en de Belastingdienst blijven in overleg, waarbij nu tevens de toekomstige BTW-positie is betrokken als gevolg van de afkoop erfpachtconstructie Attero in december 2020.

Coronavirus COVID-19

COVID-19 maakte ook in 2021 nog steeds deel uit van het dagelijks leven. Versoepeling en aanscherping van de maatregelen wisselden elkaar in 2021 met grote regelmaat af. De laatst aangekondigde maatregelen dateren van 25 januari 2022 jl. Voor de medewerkers zijn werkplekken op kantoor beschikbaar volgens een rooster, als de 1,5 meterregel niet gewaarborgd kan worden, is het dragen van een mondkapje verplicht. Hoe lang deze periode van onzekerheid nog duurt en wat het uiteindelijke effect zal zijn op de organisatie Metropoolregio Eindhoven, kan op dit moment niet worden ingeschat.

Bezoekersruimte
Fysieke archiefstukken zijn en blijven raadpleegbaar in de bezoekersruimte. De bezoekersruimte is op afspraak open. Er geldt een maximum aantal bezoekers, zodat de 1,5 meter afstand gewaarborgd blijft. Bij het betreden van en verplaatsen binnen de begane grond/bezoekersruimte is het dragen van een mondkapje verplicht.

Besluitvorming
Alle besluiten welke wettelijk vereist waren (o.a. vaststelling Programmabegroting 2022 en de Jaarrekening 2020) zijn genomen. Er heeft geen vertraging in de besluitvorming plaatsgevonden.

Financien
Wat financiën betreft wordt de Metropoolregio Eindhoven niet getroffen door het virus aangezien de organisatie middelen ontvangt van de deelnemende gemeenten in de vorm van een inwonerbijdrage. Hierdoor kan de Metropoolregio Eindhoven gedurende deze crisis normaal aan de financiële verplichtingen blijven voldoen.

Claim Attero minderlevering brandbaar restafval 2015-januari 2017

Op 29 juni 2021 heeft het Hof Den Haag het arbitrale eindvonnis inzake de minderlevering brandbaar restafval 2015-januari 2017 nietig verklaard. De uitspraak hield tevens in dat Attero de door de Metropoolregio Eindhoven vooruitbetaalde naheffing moest terugbetalen. Dit is inmiddels

gebeurd. Attero is tegen de uitspraak van het Hof in cassatie gegaan, wanneer deze procedure start is nog niet bekend. De looptijd van de procedure wordt ingeschat op 1,5 jaar.
Indien de uitspraak negatief uitvalt voor de Brabantse gewesten en gemeenten, kan dit financiële gevolgen hebben voor de in de Metropoolregio Eindhoven deelnemende gemeenten omdat de door Metropoolregio Eindhoven vooruitbetaalde naheffing doorberekend zal worden naar deze gemeenten. Een verdeelsleutel hiervoor zal pas na een eventuele negatieve uitspraak worden bepaald.

Financiële kengetallen

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat dit jaarverslag een aantal verplichte financiële kengetallen. De kengetallen zijn afgeleiden van bestaande informatie en genereren geen 'nieuwe' informatie. De kengetallen geven het bestuur inzicht in de financiële positie van de Metropoolregio Eindhoven. Door het BBV is geen norm vastgesteld waarmee de uitkomsten van de onderstaande kengetallen vergeleken moeten worden.

De voorgeschreven kengetallen zijn:

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de Metropoolregio Eindhoven ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast.

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de Metropoolregio Eindhoven heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.
Tevens zijn in het BBV kengetallen voorgeschreven voor de grondexploitatie en de belastingcapaciteiten. Deze kengetallen zijn met name van belang voor gemeenten. Beide kengetallen zijn niet van toepassing voor de Metropoolregio Eindhoven en zijn derhalve niet uitgewerkt.

De kengetallen laten het volgende verloop zien:

Financiële kengetallen						
Kengetallen:	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	9%	22%	26%	31%	36%	40%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	15%	28%	32%	37%	42%	46%
Solvabiliteitsratio	50%	49%	48%	49%	48%	46%
Structurele exploitatieruimte	-13%	0%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Belastingcapaciteit	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting:

De netto schuldquote van de Metropoolregio Eindhoven is positief. Dit wil zeggen dat de schulden de vorderingen per saldo overtreffen. Dit is het gevolg van de financiële transactie eind 2020 vanwege de beëindiging van de erfpacht van Landgoed Gulbergen. Hierdoor is een bedrag van ruim € 17,1 aan Attero betaald. Het verloop van de netto schuldquote wordt tussentijds gemonitord en waar nodig zullen bijsturingsmaatregelen worden getroffen.

De solvabiliteitsratio laat in meerjarig opzicht een stabiel verloop zien en ligt rond de 50%. Hieruit valt af te leiden dat de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte is volgens de bovenstaande becijferingen niet aanwezig. Dit wil zeggen dat de Metropoolregio Eindhoven niet in staat is om structurele tegenvallers op te vangen.

Op basis van de bovenstaande financiële kengetallen kan worden geconcludeerd dat de financieringsstructuur van de Metropoolregio Eindhoven gezond is, maar dat de exploitatie geen ruimte biedt om structurele tegenvallers op te vangen.

FINANCIERING

Inleiding

In de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de Wet Schatkistbankieren zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden.
De treasuryfunctie wordt daarbij door de wet als volgt gedefinieerd: ”het sturen en beheersen van-, het verantwoorden over-, het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico’s”. In de wet worden voorschriften, richtlijnen en normeringen genoemd. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.
Zowel bij de begroting als bij de jaarrekening dient de Metropoolregio Eindhoven een paragraaf Financiering op te nemen. In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze in 2023 verwacht wordt uitvoering te geven aan de treasuryfunctie.

Kasgeldlimiet

Volgens de Wet Fido is de Metropoolregio Eindhoven verplicht te rapporteren over de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet geldend voor gemeenschappelijke regelingen, uitgedrukt in een percentage (8,2%) van het totaal van de uitgaven, bepaalt het bedrag wat Metropoolregio Eindhoven maximaal kort mag lenen. Op basis van de primaire Begroting 2023 zou de kasgeldlimiet ruim € 1,2 miljoen bedragen.

Indien de uitkomst van de cassatie welke Attero heeft ingesteld naar aanleiding van de vernietiging van het arbitraire vonnis minderlevering restafval periode 2015-jan 2017 negatief uitvalt voor de Brabantse gewesten en daarmee de Metropoolregio Eindhoven, bestaat de kans dat Metropoolregio Eindhoven kort geld moet aantrekken om aan alle financiële verplichtingen te kunnen blijven voldoen.

Renterisico

Ook geeft de Wet Fido aan dat er inzicht moet worden gegeven in het renterisico voor de komende 4 jaren. Het renterisico ontstaat bij het aflopen van leningen. Eventueel nieuw af te sluiten leningen kunnen gepaard gaan met hogere rentekosten.
De Metropoolregio Eindhoven heeft een annuïteitenlening lopen bij de BNG voor de financiering nieuwbouw Regionaal Historisch Centrum. De looptijd van de lening is afgestemd op de looptijd van het activum. De lening bedroeg oorspronkelijk € 7.079.000 en heeft een looptijd van 40 jaar. Het huidige rentepercentage bedraagt 2,35%. De hoogte van de lening ultimo 2023 bedraagt ruim € 4,3 miljoen.
De renterisiconorm bedraagt 20% van het totaal van de uitgaven. Voor de Metropoolregio Eindhoven is dit ruim € 3,1 miljoen op basis van de primaire Begroting 2023. Het renterisico op de vaste schuld is de komende 4 jaar nihil.

Treasurybeheer

De administratieve organisatie en de uitvoering vinden plaats binnen de kaders van de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de wet Schatkistbankieren.
Het beleid is gericht op een verantwoord beheer van de middelen, waarbij risico’s zoveel mogelijk worden uitgesloten en de kosten zo laag mogelijk worden gehouden.
Het verplichte schatkistbankieren bepaalt de uitvoering van de treasury activiteiten. Tijdelijk overtollige liquide middelen worden verplicht aangehouden bij het Ministerie van Financiën. Over deze middelen wordt geen rente vergoed.
Binnen de wet schatkistbankieren kunnen onder bepaalde voorwaarden middelen worden uitgeleend aan andere decentrale overheden (het zogenaamde onderling lenen). Van deze mogelijkheid maakt de Metropoolregio Eindhoven geen gebruik.

Landgoed Gulbergen

De middelen ten behoeve van Landgoed Gulbergen (beheer en kosten pre-nazorg) worden aangehouden in de Schatkist.
In het kader van de overdracht van de nazorg van de voormalige stortplaats en het hierbij behorende doelvermogen, is aan de provincie Noord Brabant bij vooruitbetaling reeds een bedrag van nominaal € 25,7 miljoen voldaan. Ter gedeeltelijke betaling van de afkoopsom erfpachtovereenkomst Attero is hiervan in 2020 een bedrag van € 10 miljoen teruggeroepen. De huidige waarde van deze portefeuille bij de provincie bedraagt ultimo 2021 € 24 miljoen.

BEDRIJFSVOERING

Algemeen

Goed bestuur

De Metropoolregio Eindhoven voert periodiek een governance toets uit op basis van de *Code goed openbaar bestuur*. Deze code is ontwikkeld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en geeft richtlijnen voor besturen van alle organisaties in het hart van de overheid. Het gaat om codes voor de volgende aspecten: Openheid en integriteit, participatie, behoorlijke contacten met burgers, doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, lerend en zelfreinigend vermogen en verantwoording. Deze toets heeft tot op heden geen aanleiding gegeven tot aanpassingen.

Metropoolregio Eindhoven

De concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven is een organisatie met een grote flexibiliteit met betrekking tot de bedrijfsvoering. Er wordt planmatig continu gewerkt aan de verdere optimalisering met als doel overeenstemming tussen taak en schaal. Dit geldt zowel voor de werkorganisatie Metropoolregio Eindhoven als het RHCe. Het verder optimaliseren en doorontwikkelen van de processen en werkzaamheden op het gebied van personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering en huisvesting staan centraal binnen de bedrijfsvoeringsorganisatie en worden waar mogelijk geïntegreerd binnen het door het concern gebruikte systemen Afas en Djuma.

Samenwerking met andere gemeenschappelijke regelingen

Tussen de Metropoolregio Eindhoven en de drie gemeenschappelijke regelingen GGD, ODZOB en Veiligheidsregio vindt, in navolging van de synchronisatie van de P&C-cyclus en het harmoniseren van de financiële beleidsregels en verordeningen, periodiek afstemming plaats. Daar waar in de bedrijfsvoering meerwaarde wordt gezien, zowel wat efficiency betreft als kwaliteitsverbetering, zal samenwerking worden gezocht en/of versterkt.

Landgoed Gulbergen

Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven heeft het beheer en de beschikkingsmacht over de gelden in het kader van de verkoop van de aandelen van NV Razob overgedragen aan het Dagelijks Bestuur. Daartoe is de “Adviescommissie Gulbergen” ingesteld. Deze commissie adviseert het Dagelijks Bestuur over de onttrekking aan de beschikbare middelen en de wijze van beheren van deze gelden. Voor de ambtelijke ondersteuning van de Adviescommissie is een procesmanager Landgoed Gulbergen aangewezen.

VERBONDEN PARTIJEN

Brainport Development NV

Brainport Development NV is een vennootschap met Triple Helix-aandeelhouders, waarbij het overheidsaandeel 50 procent is.
Brainport Development is gericht op het structureel verankeren van de Brainport Next Generation-strategie.
Gelet op de regionale opgave van Brainport Development wordt de financiering verkregen via een inwonerbijdrage en treedt de Metropoolregio Eindhoven op als enige subsidiënt en vervult zij de rol als regionale betaalautoriteit
De vier gemeenten (Eindhoven, Helmond, Best en Veldhoven) die ook in het aandelenkapitaal van Brainport Development NV deelnemen, worden op grond van de gemeenschappelijke regeling een extra bijdrage gevraagd op basis van hun specifiek belang.

Er zijn voor de Metropoolregio Eindhoven een aantal instrumenten voor de beïnvloeding van en de sturing op Brainport Development:

- Aan de voorkant, als het gaat om het programma en de aard van de activiteiten. Dit gebeurt in het thema Economie door de afgesproken consultatie over het jaarplan. Daarnaast is de Metropoolregio Eindhoven vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Brainport en heeft een formele rol als aandeelhouder.
- Bij de financiering, waarbij het gaat om de omvang van de uit te voeren activiteiten in relatie tot het budget. De hoogte van de financiering ligt vast in het meerjarenfinancieringsplan 2021-2024.

Breedband Regio Eindhoven B.V.

Op initiatief van het Regionaal Breedband Consortium Zuidoost-Brabant (RBC), bestaande uit circa 20 maatschappelijke organisaties en enkele bedrijven, is een breedbandring (glasvezelinfrastructuur) in Eindhoven, met uitlopers naar Geldrop-Mierlo, Veldhoven en Helmond gerealiseerd, waarop ook eigen vestigingen zijn aangesloten. Hiertoe zijn opgericht de Stichting Glasrijk en de exploitatiemaatschappij Breedband Regio Eindhoven BV.
De Metropoolregio Eindhoven, een van de “Founding Fathers”, heeft een zetel in het Algemeen Bestuur van de Stichting Glasrijk en is aandeelhouder in de Breedband Regio Eindhoven BV tot maximaal 136.000 gewone aandelen van nominaal € 1,–.

Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB)

Sinds 1 januari 2022 is Metropoolregio Eindhoven aangesloten bij Stichting BIZOB met als doel financiële, kwalitatieve en procesmatige inkoopvoordelen te behalen zonder daarvoor de interne organisatie te belasten maar toch ervoor te zorgen dat de continuïteit in de bedrijfsvoering op dit onderdeel gewaarborgd is. Metropoolregio Eindhoven draagt geen bevoegdheden over, Bizob correspondeert alleen over de inkoop- en aanbestedingstrajecten.
Bizob ontvangt van alle deelnemende organisaties middelen. Het te betalen bedrag is afhankelijk van de ingekochte capaciteit. Metropoolregio Eindhoven neemt gemiddeld 15-20 dagen per jaar af afhankelijk van de inkoopbehoefte.
Een exploitatietekort van Bizob wordt opgevangen door de deelnemers naar rato van het aantal afgenomen dagen. Omdat de Metropoolregio Eindhoven slechts 15-20 dagen op jaarbasis afneemt is het financiële risico voor de Metropoolregio Eindhoven beperkt. Sinds de oprichting Bizob is er echter nog nooit sprake geweest van een exploitatietekort.

GRONDBELEID

Landgoed Gulbergen

Om het Landgoed Gulbergen te kunnen realiseren, waren de betreffende gronden in (blote) eigendom van de Metropoolregio Eindhoven. Contractueel werden deze vervolgens in erfpacht gegeven aan Attero. Per 21 december 2020 is deze erfpachtovereenkomst met Attero beëindigd. Hiermee is het volledige eigendom van het gebied Landgoed Gulbergen weer in handen van de Metropoolregio Eindhoven gekomen, inclusief het beheer van het gebied. De Metropoolregio Eindhoven zet in op een overdracht van het landgoed aan de markt waardoor ontwikkeling mogelijk zal worden.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Gebouw Raiffeisenstraat 18 Eindhoven

Het (groot) onderhoud aan het RHCe-pand, aan de Raiffeisenstraat 18 te Eindhoven, wordt uitgevoerd op basis van het Meerjaren Onderhouds Planning (MJOP) periode 2019-2028. Op grond van dit plan wordt jaarlijks € 52.100 gestort in de voorziening groot onderhoud, waaruit de kosten voor groot onderhoud worden gedekt. Er is geen achterstallig onderhoud.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

OVERZICHT GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

		METROPOOLREGIO EINDHOVEN			RHCe	TOTAAL
GEMEENTE	AANTAL INWONERS per 1-1-2022	Regionale opgaven	Brainport Development	Stimulerings-fonds	RHCe	GEM. BIJDRAGE 2023
				€ 3,554		
Asten	17.068	67.656	44.160	60.660	70.440	242.915
Bergeyk	18.875	74.818	48.835	67.082	81.863	272.599
Best	30.606	121.319	79.187	108.774	117.402	426.682
Bladel	20.717	82.120	53.601	73.628	87.675	297.024
Cranendonk	20.668	81.926	53.474	73.454	88.678	297.533
Deurne	32.602	129.231	84.351	115.868	143.261	472.710
Eersel	19.822	78.572	51.285	70.447	84.432	284.737
Eindhoven	238.305	944.616	616.566	846.936	1.000.193	3.408.311
Geldrop-Mierlo	40.116	159.016	103.792	142.572	169.794	575.174
Gemert-Bakel	31.037	123.027	80.302	110.305	0	313.635
Heeze-Leende	16.478	65.317	42.634	58.563	69.023	235.536
Helmond	93.470	370.505	241.835	332.192	409.707	1.354.240
Laarbeek	22.945	90.952	59.366	81.547	110.090	341.953
Nuenen c.a.	23.827	94.448	61.648	84.681	99.198	339.974
Oirschot	19.061	75.556	49.317	67.743	91.611	284.226
Reusel-De Mierden	13.273	52.613	34.341	47.172	55.540	189.666
Someren	19.701	78.093	50.972	70.017	81.515	280.598
Son en Breugel	17.775	70.458	45.989	63.172	70.115	249.735
Valkenswaard	31.231	123.796	80.804	110.995	125.261	440.856
Veldhoven	45.813	181.598	118.532	162.819	169.435	632.385
Waalre	17.631	69.887	45.617	62.661	74.036	252.200
Totaal	791.021	3.135.523	2.046.608	2.811.289	3.199.269	11.192.688

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

RHCe: kostenoverzicht per gemeente

Kostenoverzicht per gemeente	Asten	Bergeijk	Best	Bladel	Cranendonck	Deurne	Eersel	Eindhoven	Geldrop-Mierlo	Heeze-Leende
A Benutte m¹ archiefruimte gemeentelijke archiefbescheiden	177	250	161	245	230	373	240	1.769	319	176
B Benutte m¹ arch.ruimte niet-'overgebracht' doch 'ingenomen' gemeentelijke archiefbescheiden									81	
C Benutte m¹ archiefruimte regionale collectie, onderdeel particuliere archiefbescheiden	3	12	20	8	14	105	11	1.009	90	14
D Subtotaal A + B + C: Daadwerkelijk door gemeente benutte m¹	180	262	181	253	244	478	251	2.778	490	190
E Benutte m¹ arch.ruimte reg. coll., onderdelen bibliotheek, (bewegend) beeld, geluid, voorwerpen	63	70	113	77	77	121	73	884	149	61
F Aantal m¹ t.b.v. quarantaine; verhuurde m¹; vrije ruimte	102	112	182	123	123	194	118	1.418	239	98
G Subtotaal E + F: naar rato van inwoneraantal aan gemeente toegerekende m¹	165	182	296	200	200	315	191	2.302	387	159
H Saldo D + G: omvang totaal m¹ / gemeente	345	444	477	453	444	793	442	5.080	877	349
Kosten van aan gemeente toegerekende m¹	€ 21.668	€ 27.917	€ 29.947	€ 28.469	€ 27.874	€ 49.819	€ 27.800	€ 319.168	€ 55.133	€ 21.938
Duurzame Digitale Opslagvoorziening, kosten consultancy (naar verhouding inwoneraantal)	€ 2.613	€ 2.890	€ 4.686	€ 3.172	€ 3.164	€ 4.991	€ 3.035	€ 36.484	€ 6.142	€ 2.523
Duurzame Digitale Opslagvoorziening, opslagkosten (op basis van geraamd verbuik)	€ 1.127	€ 1.257	€ 2.019	€ 1.374	€ 3.110	€ 2.433	€ 1.298	€ 15.798	€ 2.677	€ 1.086
Verdeling inwonersaantallen in % (totaal: 759.984)	2,25%	2,48%	4,03%	2,73%	2,72%	4,29%	2,61%	31,36%	5,28%	2,17%
Verdeling kosten RHCe excl. archiefbewaarplaats/depot naar verhouding inwoneraantal	€ 45.032	€ 49.800	€ 80.751	€ 54.660	€ 54.530	€ 86.017	€ 52.298	€ 628.744	€ 105.842	€ 43.476
Dekkingsbijdrage kosten 2023 RHCe per gemeente	€ 70.440	€ 81.863	€ 117.402	€ 87.675	€ 88.678	€ 143.261	€ 84.432	€ 1.000.193	€ 169.794	€ 69.023

Kostenoverzicht per gemeente	Helmond	Laarbeek	Nuenen	Oirschot	Reusel-De Mierden	Someren	Son en Breugel	Valkenswaard	Veldhoven	Waalre	Totaal
A Benutte m¹ archiefruimte gemeentelijke archiefbescheiden	649	313	181	359	137	201	103	217	149	167	6.416
B Benutte m¹ arch.ruimte niet-'overgebracht' doch 'ingenomen' gemeentelijke archiefbescheiden			60				33				174
C Benutte m¹ archiefruimte regionale collectie, onderdeel particuliere archiefbescheiden	657	174	24	48	15	10	0	54	21	39	2.328
D Subtotaal A + B + C: Daadwerkelijk door gemeente benutte m¹	1.306	487	265	407	152	211	136	271	170	206	8.918
E Benutte m¹ arch.ruimte reg. coll., onderdelen bibliotheek, (bewegend) beeld, geluid, voorwerpen	347	85	88	71	49	73	66	116	170	65	2.818
F Aantal m¹ t.b.v. quarantaine; verhuurde m¹; vrije ruimte	556	137	142	113	79	117	106	186	273	105	4.523
G Subtotaal E + F: naar rato van inwoneraantal aan gemeente toegerekende m¹	903	222	230	184	128	190	172	302	443	170	7.341
H Saldo D + G: omvang totaal m¹ / gemeente	2.209	709	495	591	280	401	308	573	613	376	16.259
Kosten van aan gemeente toegerekende m¹	€ 138.782	€ 44.523	€ 31.110	€ 37.140	€ 17.605	€ 25.214	€ 19.332	€ 35.981	€ 38.485	€ 23.643	€ 1.021.549
Duurzame Digitale Opslagvoorziening, kosten consultancy (naar verhouding inwoneraantal)	€ 14.310	€ 3.513	€ 3.648	€ 2.918	€ 2.032	€ 3.016	€ 2.721	€ 4.781	€ 7.014	€ 2.699	€ 116.353
Duurzame Digitale Opslagvoorziening, opslagkosten (op basis van geraamd verbuik)	€ 10.004	€ 1.515	€ 1.575	€ 1.262	€ 883	€ 1.306	€ 1.164	€ 2.098	€ 3.064	€ 1.176	€ 56.227
Verdeling inwonersaantallen in % (totaal: 759.984)	12,30%	3,02%	3,14%	2,51%	1,75%	2,59%	2,34%	4,11%	6,03%	2,32%	100,00%
Verdeling kosten RHCe excl. archiefbewaarplaats/depot naar verhouding inwoneraantal	€ 246.611	€ 60.538	€ 62.865	€ 50.291	€ 35.019	€ 51.979	€ 46.898	€ 82.400	€ 120.873	€ 46.518	€ 2.005.141
Dekkingsbijdrage kosten 2023 RHCe per gemeente	€ 409.707	€ 110.090	€ 99.198	€ 91.611	€ 55.540	€ 81.515	€ 70.115	€ 125.261	€ 169.435	€ 74.036	€ 3.199.269

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

MEERJARENRAMING 2023-2026

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Meerjarenraming programma's Metropoolregio Eindhoven 2023-2026

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023					Begroting 2024					Begroting 2025			Begroting 2026		
	Personele kosten	Programma kosten	Totaal lasten	Baten	Saldo	Personele kosten	Programma kosten	Totaal lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven																
- Samenwerking en strategie	311	250	560	3.136	2.575	311	250	560	3.136	2.575	560	3.136	2.575	560	3.136	2.575
- Landgoed Gulbergen	127	500	627	0	-627	127	500	627	0	-627	627	0	-627	627	0	-627
- Economie	248	52	300	0	-300	248	52	300	0	-300	300	0	-300	300	0	-300
- Stimuleringsfonds	185	2.811	2.996	3.039	43	185	2.811	2.996	3.039	43	2.996	3.039	43	2.996	3.039	43
- Bijdrage Brainport Development	0	4.810	4.810	4.810	0	0	4.810	4.810	4.810	0	4.810	4.810	0	4.810	4.810	0
- Mobiliteit, incl. GGA	286	84	369	52	-318	286	84	369	52	-318	369	52	-318	369	52	-318
- Energietransitie	298	617	915	0	-915	298	617	915	0	-915	915	0	-915	915	0	-915
- Transitie Landelijk gebied	373	52	425	0	-425	373	52	425	0	-425	425	0	-425	425	0	-425
RHCe	1.409	907	2.316	3.278	962	1.409	907	2.316	3.278	962	2.316	3.278	962	2.316	3.278	962
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Overhead																
- Metropoolregio Eindhoven	566	570	1.135	0	-1.135	566	570	1.135	0	-1.135	1.135	0	-1.135	1.135	0	-1.135
- RHCe	428	602	1.031	6	-1.024	428	602	1.031	6	-1.024	1.031	6	-1.024	1.031	6	-1.024
Heffing VPB	0	6	6	0	-6	0	6	6	0	-6	6	0	-6	6	0	-6
Bedrag onvoorzien	0	22	22	0	-22	0	22	22	0	-22	22	0	-22	22	0	-22
Geraamd saldo van baten en lasten	**4.231**	**11.283**	**15.513**	**14.321**	**-1.192**	**4.231**	**11.283**	**15.513**	**14.321**	**-1.192**	**15.513**	**14.321**	**-1.192**	**15.513**	**14.321**	**-1.192**
Mutaties reserves																
Bestemmingsreserve Gulbergen	0	0	0	627	627	0	0	0	627	627	0	627	627	0	627	627
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	0	0	565	565	0	0	0	565	565	0	565	565	0	565	565
Geraamd resultaat	**4.231**	**11.283**	**15.513**	**15.513**	**0**	**4.231**	**11.283**	**15.513**	**15.513**	**0**	**15.513**	**15.513**	**0**	**15.513**	**15.513**	**0**
Bijdrage per inwoner Metropoolregio Eindhoven																
- Regionale opgaven					3,964					3,964			3,964			3,964
- Brainport Development					2,587					2,587			2,587			2,587
- Stimuleringsfonds					3,554					3,554			3,554			3,554
- RHCe					4,210					4,210			4,210			4,210
					14,315					**14,315**			**14,315**			**14,315**

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Meerjarenraming balans Metropoolregio Eindhoven 2023-2026

Activa	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Materiële vaste activa	€ 22.124.265	€ 21.888.770	€ 21.632.438	€ 21.370.072	€ 21.097.292
Financiële vaste activa	€ 873.012	€ 827.568	€ 827.568	€ 827.568	€ 827.568
Vlottende activa	€ 3.574.933	€ 2.733.162	€ 1.395.520	€ 956.839	€ 956.839
Totaal activa	€ 26.572.210	€ 25.449.500	€ 23.855.526	€ 23.154.479	€ 22.881.699
Passiva	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**
Eigen vermogen	€ 12.954.266	€ 12.326.771	€ 11.699.276	€ 11.071.781	€ 10.444.286
Voorzieningen	€ 6.090.659	€ 5.798.048	€ 5.454.437	€ 5.122.826	€ 4.952.003
Langlopende schulden	€ 4.475.241	€ 4.272.637	€ 4.065.272	€ 3.835.033	€ 3.635.807
Vlottende passiva	€ 3.052.044	€ 3.052.044	€ 2.636.541	€ 3.124.839	€ 3.849.603
Totaal passiva	€ 26.572.210	€ 25.449.500	€ 23.855.526	€ 23.154.479	€ 22.881.699

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Incidentele baten en lasten Metropoolregio Eindhoven 2023-2026

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Metropoolregio Eindhoven				
- Thema Samenwerking en strategie - Gulbergen	627.495	627.495	627.495	627.495
Dekking kosten Gulbergen uit bestemmingsreserve Gulbergen	-627.495	-627.495	-627.495	-627.495
- Thema Energietransitie - realisatie RES	565.000	565.000	565.000	565.000
Dekking kosten RES uit bestemmingsreserve Energietransitie	-565.000	-565.000	-565.000	-565.000
	0	0	0	0

Oorsprong begrote baten Metropoolregio Eindhoven

Programma	Thema	Baten Begroting 2023		
		Begroot	Bedrag	Oorsprong
Metropoolregio Eindhoven	Samenwerking en strategie	3.135.523	3.135.523	Inwonerbijdrage Regionale opgaven
	Landgoed Gulbergen	627.495	627.495	Bijdrage uit bestemmingsreserve Gulbergen
	Economie -Stimuleringsfonds	3.038.888	2.811.289	Inwonerbijdrage Stimuleringsfonds
			227.600	Voorziening Stimuleringsfonds (programmamanagement)
	Economie - Brainport Development	4.810.324	2.046.608	Inwonerbijdrage Brainport Development
			2.763.716	Bijdragen Brainport Development gemeenten Eindhoven, Helmond, Veldhoven en Best
		7.849.212	7.849.212	
	Mobiliteit	51.691	31.691	Bijdrage gemeenten GGA werkbudget
			20.000	Bijdrage Provincie Noord Brabant in loonkosten GGA coordinator
		51.691	51.691	
	Energietransitie	565.000	565.000	Bijdrage uit bestemmingsreserve Energietransitie
RHCe	RHCe	3.278.269	3.199.269	Inwonerbijdrage RHCe
			78.000	Verhuur archiefruimte diverse partijen
			1.000	Opbrengsten studiezaal (foto's, kopieen)
		3.278.269	3.278.269	
Overhead	RHCe	6.242	6.242	Verhuur werkplek externe partij
Totaal		15.513.433	15.513.433	

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Staat van materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Investeringen/ desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	€ 16.481.431	€ -	€ -	€ 16.481.431
Bedrijfsgebouwen	€ 5.013.771	€ -	€ 224.933	€ 4.788.838
Woonruimten	€ 392.000	€ -	€ 14.000	€ 378.000
Machines, apparaten en installaties	€ 81.431	€ 50.000	€ 27.855	€ 103.576
Overige materiële vaste activa	€ 155.632	€ -	€ 18.707	€ 136.925
Totaal generaal	**€ 22.124.265**	**€ 50.000**	**€ 285.495**	**€ 21.888.770**

Staat van reserves

Reserves	Boekwaarde 31-12-2022	Resultaatbestemming lopend boekjaar		Resultaatbestemming vorig boekjaar		Boekwaarde 31-12-2023
		Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
Algemene reserve						
Algemene reserve MRE	830.620	0	0	0	0	830.620
Algemene reserve RHCe	249.949	0	0	0	0	249.949
Totaal algemene reserves	**1.080.569**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.080.569**
Bestemmingsreserves						
Personele kosten MRE	286.496	0	0	0	0	286.496
Personele kosten RHCe	172.233	0	0	0	0	172.233
Deelneming Brainport development	698.367	0	0	0	0	698.367
Bedrijfsvoering	97.043	0	0	0	0	97.043
Energietransitie	0	565.000	565.000	0	0	0
Digitalisering archieven RHCe	136.492	0	0	0	0	136.492
Landgoed Gulbergen	10.483.066	0	627.495	0	0	9.855.571
Totaal bestemmingsreserves	**11.873.697**	**565.000**	**1.192.495**	**0**	**0**	**11.246.202**
TOTAAL VAN DE RESERVES	**12.954.266**	**565.000**	**1.192.495**	**0**	**0**	**12.326.771**

Staat van voorzieningen

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
Ter egalisering van kosten:					
Voorziening reorganisatie SRE	0	0	0	0	0
Voorziening groot onderhoud gebouwen	261.157	52.100	0	56.000	257.257
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:					
Stimuleringsfonds	5.508.290	2.811.289	0	3.000.000	5.319.579
Voorziening SIR/SAR	321.212	0	0	100.000	221.212
TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN	**6.090.659**	**2.863.389**	**0**	**3.156.000**	**5.798.048**